

2017-08-16

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
UBN 2017/163

Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förslag till yttrande över remiss SOU 2017:54 "Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet"

Nacka kommun har beslutat att yttra sig över remiss SOU 2017:54 "Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet".

Nacka kommun avstyrker nedanstående förslag:

- Anpassad timplan.
- Skriftligt omdöme i stället för terminsbetyget F.
- Ett nationellt bedömningsstöd för kunskapsutveckling som ligger under de krav som motsvarar godkänt betyg (som en följd av ovanstående punkt).
- Utredning om svenska och svenska som andraspråk.

Nacka kommun tillstyrker nedanstående förslag:

- Statsbidrag för lovskola under sommarlovet i årskurs 8 eller 9 bör fortsätta utgå till huvudmännen.
- Rätt till studiehandledning på modersmålet eller starkaste skolspråket.
- Bedömningsstöd kopplat till kursplanerna och stödmaterial i alfabetisering.
- Ensamkommande barn ska erbjudas modersmålsundervisning även om språket inte är dagligt umgängesspråk.
- Nyanlända elever ska få en individuell studieplan.
- Möjlighet att gå programriktat individuellt val.
- Förtydligande av målgruppen för individuellt alternativ och yrkesintroduktion.

Nacka kommuns överväganden

Många nyanlända elever som börjar i grundskolans senare årskurser har svårt att uppnå behörighet till gymnasieskolan. Flera av utredningens förslag skulle kunna förbättra dessa elevers möjligheter att bli behöriga till gymnasieskolan. Men, det som blir konsekvensen av den speciallagstiftning som föreslås är att dessa ungdomar hamnar i ett B-lag, då kraven för deras utbildning blir lägre än för andra elevers. Det blir ingen likvärdig skola för alla. Hur

kommer anställningsbarheten bli för de elever som har haft andra och lägre krav i grundskolan till exempel när en arbetsgivare ska välja mellan olika kandidater?

Utöver att förslagen frångår kraven på en likvärdig skola för alla, anser Nacka kommun generellt att speciallagstiftning för olika grupper av elever är problematisk. I remissen ”Saknad!” utgår till exempel utredaren från orsaken till svårigheten istället för rätten till stödåtgärder kopplat till behovet – oavsett orsaken. Det är inte önskvärt att ha en lagstiftning som utgår från alla möjliga slags orsaker. Ska det då finnas en särskild lagstiftning som utformas för hemmasittare och andra elever med svårigheter som har gjort att de inte har fått en komplett utbildning? Det viktiga är att skolan tillser att elevens behov ligger till grund för de stödåtgärder som ska sättas in oavsett elevens bakgrund.

Det finns också en problematik när det gäller förslaget om att ge skriftligt omdöme istället för terminsbetyg. Hur är det tänkt att ställas i relation till andra elevers behov av omdöme om de inte klarat kunskapskraven? Varför ska då inte dessa elever också kunna få anpassad timplan och skriftligt omdöme som terminsbetyg?

Nacka kommun anser inte att det finns godtagbara argument för att utreda svenska och svenska som andraspråk.

Utredningen har förslag som syftar till att stötta elevernas kunskapsutveckling, förenkla vid övergångar och stötta lärarnas bedömning, vilka Nacka kommun ställer sig positiv till. Nacka kommun anser därför att alla elever som riskerar att inte nå kunskapskraven behöver mer undervisningstid och därför bör statsbidrag för lovskola under sommarlovet i årskurs 8 eller 9 fortsätta utgå till huvudmännen om de anordnar lovskola utöver lagstadgade 50 timmar. Det gäller samtliga elever, inte bara nyanlända.

Nacka kommun håller också med utredningen om att studiehandledning är den viktigaste insatsen för att förbättra nyanlända elevers kunskapsutveckling och anser därför att det är bra att förstärka rätten till studiehandledning för eleverna i årskurs 7-9. Nacka kommun anser vidare att det är positivt att bedömningsstöd kopplat till kursplanerna kompletteras och att stödmaterial i alfabetisering tas fram, då syftet är att öka likvärdigheten för eleverna.

Nacka kommun anser liksom utredningen att även gruppen ensamkommande barn ska erbjudas modersmålsundervisning, även om språket inte är dagligt umgängesspråk. Nacka kommun håller med utredningen om att bedömning av en nyanländ elevs förmågor och kunskaper inte ska behöva göras om på nytt om eleven flyttar eller byter skolform, och att det därför är viktigt att det snarast upprättas en individuell studieplan. Men, Nacka kommun vill poängtera att det är viktigt för alla elever att det finns en strukturerad överlämning.

Nacka kommun anser att det är viktigt att skolorna kan vara flexibla när det gäller den heterogena gruppen nyanlända elevers möjligheter att studera på gymnasieskolans introduktionsprogram. Det förutsätter förstås att eleverna har de kunskaper som krävs för

att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Utredningens förslag att det ska vara möjligt att gå programinriktat individuellt val för de elever som bedöms klara utbildningen är därför positivt. Det finns dock ett problem med hur huvudmannen ska kunna göra bedömningen att eleven ska klara av utbildningen då programinriktat individuellt val är valbart alternativ vid ansökan till gymnasieantagningen. Det krävs då av avlämnande skola att överlämning av elevers kunskapsnivå i svenska språket blir tillräckligt underlag för beslut. I enlighet med ovanstående anser Nacka kommun att ett förtydligande av målgruppen för individuellt alternativ och yrkesintroduktion är positivt. Det ska vara möjligt för elever att även kunna gå dessa utbildningar inom introduktionsprogrammet.

Mats Gerdau
Ordförande kommunstyrelsen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör